

Specyfika i rodzaje alergii

Opracowała: Justyna Mroczek-Żal, prawnik, prezes Fundacji „Zawsze o Krok przed Astmą”, od 2012 r. prowadzi akcję edukacyjną „Marszem z kijami po Oddech” promującą sport jako sposób zapobiegania rozwojowi alergii i astmy

Termin „alergia” powstał w 1906 r. jako określenie specyficznej reakcji organizmu na czynniki pochodzące ze środowiska. Z biegiem lat i w miarę rozwoju medycyny doszło do uszczegółowienia definicji choroby. Alergią nazywamy „reakcję organizmu na nieszkodliwe czynniki, w której to reakcji bierze udział układ immunologiczny”. Dla uproszczenia należy dodać, że jest to każda nieprawidłowa reakcja organizmu na substancje, które na ogół nie są dla nas szkodliwe.

Walka organizmu z alergenem

Organizm człowieka wyposażony jest w układ immunologiczny, który chroni go przed zakażeniami i innymi szkodliwymi czynnikami z zewnątrz. Jego zadaniem jest „zniszczenie” potencjalnego zagrożenia, zanim czynnik zewnętrzny (wirus, bakteria) wywoła chorobę. Układ immunologiczny każdego dnia monitoruje sytuację i ocenia, czy musi przystąpić do działania. Komórki tego układu muszą prawidłowo rozróżniać własne, nieszkodliwe elementy od elementów obcych, np. bakterii chorobotwórczych.

Alergia to takie zaburzenie układu immunologicznego, które sprawia, że nieszkodliwy element (np. pożywienie) jest postrzegany jako szkodliwy. Następuje uruchomienie wszystkich sił organizmu, żeby to zagrożenie zniszczyć. Alergik walczy więc za pomocą swoich komórek z nieistniejącym zagrożeniem. Proces ten uruchamia się za każdym razem, kiedy organizm napotka czynnik wywołujący taką reakcję. Czynnik ten nazywamy alergenem.

Zła wiadomość dla alergików jest taka, że alergenem może stać się absolutnie wszystko, co spotykamy w życiu codziennym. Lista alergenów może się zmieniać. Organizm może zareagować alergicznie na nowe czynniki albo zacząć tolerować alergeny, które wcześniej wywoływały niepożądaną reakcję. Jedynym i skutecznym sposobem na alergię jest unikanie alergenów.

Należy przyjąć, że kontakt z alergenem jest jak podanie trucizny. Osoby, które nie mają na co dzień styczności z alergikami, są przekonane, że mała łyżeczka pożywienia, na które człowiek jest uczulony, nie może zaszkodzić. Nic bardziej mylnego. Nawet jeżeli układ immunologiczny nie manifestuje na zewnątrz objawów alergii, to cały organizm walczy z potencjalnym zagrożeniem (nawet niewielką ilością). Za każdym razem koncentruje on swoje siły na walce z nieistniejącym przeciwnikiem i w tym momencie może przegapić realne zagrożenie. Z tego właśnie powodu w trakcie reakcji alergicznej często dochodzi do

zachorowania na choroby bakteryjne czy wirusowe, ponieważ układ immunologiczny, zajęty walką z alergenem, „przegapia” prawdziwe zagrożenie lub nie ma wystarczających zasobów, aby je zwalczyć.

Reakcje alergiczne

Reakcja alergiczna to nic innego jak sygnał dla komórek układu immunologicznego o konieczności zniszczenia czynników, z którymi styka się nasz organizm. Komórki układu immunologicznego przemieszczają się wraz z krwią po całym ciele i docierają wszędzie. Stąd wniosek, że reakcja alergiczna dotyczy całego organizmu, a nie tylko jego konkretnych obszarów (np. nos po kontakcie z pyłkami roślin). Sygnał do walki z zagrożeniem komórki otrzymują od mediatorów chemicznych przy udziale odpowiednich przeciwciał. Sposób współdziałania komórek jest bardzo skomplikowany i wykracza poza ramy tego opracowania. Warto sobie natomiast uświadomić, że alergik to osoba, która cierpi z powodu pobudzenia układu immunologicznego i czuje się jak człowiek w trakcie choroby. Odizolowanie od wszystkich alergenów może być trudne lub wręcz niemożliwe. To z kolei oznacza, że układ immunologiczny przez cały czas jest zajęty walką z nieistniejącym przeciwnikiem.

Klasyczne choroby alergiczne są związane z uczuleniem na konkretne grupy alergenów. Wyróżniamy pyłkowicę (alergia na pyłki roślin), przewlekły alergiczny nieżyt nosa (całoroczna alergia na toksyny występujące w odchodach roztoczy kurzu domowego oraz innych gatunków roztoczy), astmę (choroba wywołana przez reakcję alergiczną), pokrzywkę pochodzenia alergicznego z obrzękiem naczynioruchowym (rodzaj alergii kontaktowej polegający na przenikaniu osocza do tkanek w wyniku kontaktu z alergenem), wstrząs anafilaktyczny (gwałtowna, ogólnonarządowa reakcja alergiczna, zagrażająca w sposób bezpośredni zdrowiu i życiu chorego) oraz alergię pokarmową (reakcja na konkretne substancje znajdujące się w pożywieniu, nierzadko połączona ze wstrząsem anafilaktycznym).

Za wystąpienie pyłkowicy odpowiedzialne są pyłki roślin, które krążą w powietrzu. Najczęstsze objawy choroby to: pieczenie oczu, śwędzenie nosa i drapanie w gardle, uczucie zapechanego nosa, wyciek z nosa wodnistej wydzieliny, kichanie, zaczerwienienie i łzawienie oczu, katar. Objawy te występują przez cały czas kontaktu z alergenem. Alergiczny nieżyt nosa (ANN) może być wywołany nie tylko przez pyłki roślin, ale także przez zarodniki grzybów pleśniowych (np. w zagrzybionych domach) albo toksyny znajdujące się w odchodach roztoczy kurzu domowego. Z kolei zwierzęta przebywające w naszych domach uwalniają cząstki, które są alergenami powietrznopochodnymi.

Objawem pyłkowicy może być też wysypka, która pojawia się na skórze w wyniku kontaktu z alergenem. Zwykle kojarzymy uczulenie na pyłki roślin z katarzem, ale często całe ciało manifestuje reakcję alergiczną, również skóra. Mamy więc do czynienia z pokrzywką i obrzękiem naczynioruchowym miejsca zetknięcia z alergenem. Przyczyną może być alergen powietrznopochodny, pokarmowy czy kontaktowy (np. balonik z lateksu). U niektórych osób

**Aby czytać dalej, potrzebujesz pełnego dostępu.
Przeglądaj wszystkie materiały w ramach abonamentu lub prenumeraty.**

Korzyści:

- nielimitowany dostęp do treści,
- aktualizacje materiałów w niezbędnikach, nawet do 2 razy w tygodniu,
- e-czasopisma w nowej, wygodnej formie,
- dodatkowe materiały i wzory dokumentów do pobrania,
- dostęp do porad cenionych ekspertów i praktyków,
- zniżki na kolejne produkty, szkolenia i webinary

i znacznie więcej...

**Zamów na: www.oficynamm.pl
lub skontaktuj się z nami: 800 702 902, bok@oficynamm.pl**